

ΚΕΙΜΕΝΟ X

Ο Αινείας θα κάνει φοβερό πόλεμο στην Ιταλία. Θα συντρίψει άγριους λαούς, θα επιβάλλει σε αυτούς θεσμούς και θα κτίσει τείχη. Εσύ θα φέρεις τον Αινεία στον ουρανό. Μετά από αυτά ο Ίουλος, ο γιος του Αινεία, θα μεταφέρει το βασίλειο από το Λαβίνιο και θα οχυρώσει την Άλβα Λόγγα. Μετά από τριακόσια χρόνια η Ιλία θα γεννήσει δύο γιους, το Ρωμύλο και το Ρώμο, τους οποίους θα θρέψει μια λύκαινα. Ο Ρωμύλος θα χτίσει τα αρήια τείχη και θα καλέσει τους Ρωμαίους από το όνομά του. Θα υπάρχει στους Ρωμαίους κράτος χωρίς τέλος. Ο Καίσαρας Αύγουστος, καταγόμενος από τον Ίουλο, θα κλείσει τις πύλες του πολέμου και θα αποκαταστήσει το κρόνιο βασίλειο. Εσύ θα τον υποδεχθείς στον ουρανό, όπως τον Αινεία.

ΡΗΜΑΤΑ

appello, appellavi, appellatum, appellare 1 = ονομάζω, αποκαλώ

gero, gessi, gestum, gerere 3 = κάνω, διεξάγω

contundo, contudi, contunsum, contundere 3 = συντρίβω, κατανικώ

claudo, clausi, clausum, claudere 3 = επαινώ

impono, imposui, impositum, imponere 3 = επιβάλλω

restituo, restitui, restitutum, restituere 3 = αποκαθιστώ, επανορθώνω

condo, condidi, conditum, condere 3 = κτίζω

accipio, accepi, acceptum, accipere 3 = δέχομαι

transfero, transtuli, translatum, transferre 3 = μεταφέρω

pario, peperi, partum, parere 3 = γεννώ

munio, munivi/munii, munitum, munire 4 = οχυρώνω

nutrio, nutriti/nutriti, nutritum, nutrire 4 = θηλάζω, τρέφω

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α' ΚΛΙΣΗ: Aenea, -ae, Italia, -ae, Alba Longa, Ilia, lupa, -ae = λύκαινα, porta, -ae = πύλη

Β' ΚΛΙΣΗ: bellum, -i = πόλεμος, populus, -i = λαός, caelum, -i = ουρανός, Iulus, -i, filius, -ii/ -i = γιος, regnum, -i = βασίλειο,

Lavinium, -ii, annus, -i= έτος, χρόνος, Remulus, Remus, Romanus, imperium, -ii= εξουσία

Γ' ΚΛΙΣΗ: mos, moris = ήθος, συνήθεια, στον πληθ: mores, morum(αρσ.)= ήθη, θεσμοί, moenia, -ium (ουδ.) μόνο στον πληθ.
=τείχη, nomen, nominis (ουδ.)= όνομα, finis, finis (αρσ.)=τέλος

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β' ΚΛΙΣΗ:

Saturnius, -ia, -ium= του Κρόνου

ortus, -a, -um= γεννημένος (μετοχή παρακειμένου)

trecenti, -ae, -a= τριακόσιοι (απόλυτο αριθμητικό επίθετο)

Γ' ΚΛΙΣΗ:

ingens, -entis (μονοκατάληκτο) = φοβερός, τεράστιος

ferox, ferocis (μονοκατάληκτο) =άγριος

ΜΑΘΗΜΑ ΧΙ

Ο Αννίβας, Καρχηδόνιος στρατηγός, όταν ήταν είκοσι έξι ετών, νίκησε στον πόλεμο όλα τα έθνη της Ισπανίας και κυρίευσε με τη βία το Σαγούντο. Μετά από αυτά διέσχισε με ελέφαντες τις Άλπεις, οι οποίες χωρίζουν την Ιταλία από τη Γαλατία. Μόλις βρέθηκε στην Ιταλία, εξολόθρεψε τις στρατιωτικές δυνάμεις των Ρωμαίων κοντά στον ποταμό Τίκινο, στον Τρεβία, στη (λίμνη) Τρασιμένη και στις Κάννες. Ο ρωμαϊκός λαός πληροφορήθηκε έντρομος τη συμφορά των Καννών. Ο Αννίβας απελευθέρωσε από την ενέδρα του Φαβίου Μάξιμου στον «Φαλερνό αγρό»/ στην περιοχή του Φαλέρνου. Αφού συμπλήρωσε στην Ιταλία δεκατέσσερα χρόνια, οι Καρχηδόνιοι τον ανακάλεσαν στην Αφρική. Εκεί ο Αννίβας μάταια επεθύμησε να τελειώσει με συνθήκη τον πόλεμο με τους Ρωμαίους. Στο τέλος αγωνίστηκε με τον Πόπλο Σκιπίωνα στη Ζάμα, αλλά κέρδισαν τη νίκη οι Ρωμαίοι.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΡΗΜΑΤΑ

supero, superavi, superatum, superare 1 = είμαι ανώτερος, υπερισχύω, ξεπερνώ

expugno, expugnavi, expugnatum, expugnare 1 = κυριεύω

profligo, profligavi, profligatum, profligare 1 = κατατροπώνω, υπερισχύω

revoco, revocavi, revocatum, revocare 1 = ανακαλώ

dimico, dimicavi, dimicatum, dimicare 1 = αγωνίζομαι, παλεύω

reporto, reportavi, reportatum, reportare 1 = φέρω πίσω, αναφέρω

deleo, deleui, deletum, delere 2 = καταστρέφω

compleo, complevi, completum, complere 2 = συμπληρώνω

compono, composui, compositum, componere 3 = τοποθετώ μαζί, ενώνω, συνδέω

cupio, cupivi/cupii, cupitum, cupere 3 = επιθυμώ

natus, - a, - um: μετοχή παρακειμένου μέσης φωνής του αποθετικού ρήματος: nascor, natus sum, natum, nasci 3 = γεννιέμαι

seiungo, seiunxi, seiunctum, seiungere 3 = χωρίζω

transeo, transii/transivi, transitum, transire 4 = περνώ, διασχίζω, διέρχομαι

audio, audivi, auditum, audire 4 = ακούω, πληροφορούμαι

expedio, expedivi/expedii, expeditum, expedire 4 = ελευθερώνω, χαλαρώνω

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α' ΚΛΙΣΗ: Italia, -ae, Gallia, -ae, Trebia, -ae, Cannae, -arum, corbiae, -arum(μόνο πληθ.) = στρατιωτικές δυνάμεις, insidiae, -arum(μόνο πληθ.) = ενέδρα, Africa, -ae, victoria, -ae= νίκη

Β' ΚΛΙΣΗ: Saguntum, -i, Ticinus, -i, Trasumenus, -i, ager, agri= αγρός, populus, -i= λαός, annus, -i= χρόνος, bellum, -i= πόλεμος, elephantus, -i= ελέφαντας

Γ' ΚΛΙΣΗ: dux, -ucis(αρσ.)= αρχηγός, gens, gentis(θηλ.)= γένος, Alpes, -ium, elephas, -antis(αρσ.)= ελέφαντας, clades, -is(θηλ.)= καταστροφή, συντριβή, Scipio, -onis

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β' ΚΛΙΣΗ: pavidus, -a, -um= έντρομος

Γ' ΚΛΙΣΗ: omnis, -is, -e= όλος

Carthaginiensis, -is, -e= Καρχηδόνιος

ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΙ

Στον Λεύκιο Αιμίλιο Παύλο, ο οποίος ήταν ύπατος για δεύτερη φορά, έλαχε να διεξαγάγει πόλεμο με τον Βασιλιά Περσέα. Μόλις κατά το βραδάκι ο Αιμίλιος Παύλος επέστρεψε σπίτι του, η κορούλα του Τερτία, η οποία τότε ήταν πολύ μικρή, έτρεξε στην αγκαλιά του. Ο πατέρας έδωσε στη θυγατέρα ένα φιλή, αλλά παρατήρησε ότι αυτή ήταν λιγάκι λυπημένη. «Τι συμβαίνει, Τερτία μου;» είπε «Γιατί είσαι θλιμμένη; Τι σου συνέβη;». «Πατέρα μου πέθανε ο Πέρσης» απάντησε εκείνη. Είχε δηλαδή πεθάνει ένα σκυλάκι με αυτό το όνομα, το οποίο η κοπέλα αγαπούσε πολύ. Τότε ο πατέρας της είπε «Δέχομαι τον οινόν/το δέχομαι ως οινόν». Έτσι από έναν τυχαίο λόγο ένιωσε προκαταβολικά στην ψυχή του την ελπίδα ενός περιλάμπρου θριάμβου.

ΡΗΜΑΤΑ

gero, gessi, gestum, gerere 3 = διεξάγω, κάνω
obtingo, obtigi, - , obtingere 3 = αγγίζω, πέφτω στον κλήρο, λαχαίνω, συμβαίνω (εδώ απρόσωπο obtigit)
redeo, redi(v)i, reditum, redire 4 = επιστρέφω, γυρίζω
curro, cucurri, cursum, currere 3 = τρέχω
do, dedi, datum, dare 1 = δίνω
animadverto, animadverti, animadversum, animadvertere 3
= παρατηρώ, προσέχω
inquam (ελλειπτικό) = λέω
accido, accidi, -, accidere 3 = συμβαίνω
respondeo, respondi, responsum, respondere 2 = απαντώ
pereo, peri(v)i, peritum, perire 4 = χάνομαι, πεθαίνω
amo, amavi, amatum, amare 1 = αγαπώ
dico, dixi, dictum, dicere 3 = λέω
accipio, accepi, acceptum, accipere 3 = δέχομαι
praesumo, praesumpsi/praesumsi, praesumptum/praesumtum, praesumere 3 = λαμβάνω εκ των προτέρων, προγεύομαι

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ ΚΛΙΣΗ: filiola, -ae = κορούλα, Tertia, -ae, filia, -ae = κόρη, Perses, -ae = ο Περσέας, τελευταίος βασιλιάς της Μακεδονίας, Persa, -ae = Πέρσης, ο κάτοικος της Περσίας, puella, -ae = κοπέλα,

Β΄ ΚΛΙΣΗ: Aemilius, -ii/i, Paulus, -i, bellum, -i = πόλεμος, vesper, -i = το βράδυ, osculum, -i = φιλή, μικρό/γλυκό στόμα, catellus, -i = σκυλάκι, κουτάβι (υποκοριστικό του canis, -is της γ' κλίσης), dictum, -i = ο λόγος, animus, -i = ψυχή, triumphus, -i = θρίαμβος

Γ΄ ΚΛΙΣΗ: rex, regis (αρσ.) = βασιλιάς, pater, patris (αρσ.) = πατέρας, nomen, nominis (ουδ.) = όνομα, omen, ominis (ουδ.) = οινώνος

Δ΄ ΚΛΙΣΗ: domus, -us (θηλ.) = σπίτι, complexus, -us (αρσ.) = αγκαλιά

Ε΄ ΚΛΙΣΗ: spes, spei (θηλ.) = ελπίδα

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β΄ ΚΛΙΣΗΣ:

tristiculus, -a, -um = κάπως λυπημένος

multus, -a, um = πολύς (το επίθετο από όπου παράγεται το **επιρρ. multum**)

fortuitus, -a, -um = τυχαίος (δεν έχει παραθετικά)

praeclarus, -a, -um = περίλαμπρος, ξεχωριστός, ένδοξος

Γ΄ ΚΛΙΣΗΣ:

tristis, -is, -e = λυπημένος, θλιμμένος

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

is, ea, id: επαναληπτική

qui, quae, quod: αναφορική

quis, quis, quid: ερωτηματική

meus, mea, meum: κτητική α' προσώπου για έναν κτήτορα

tu: προσωπική β' προσώπου, ενικός αρ.

ille, illa, illud: δεικτική

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

iterum = για δεύτερη φορά

domum = στο σπίτι

tum = τότε

sic = έτσι

